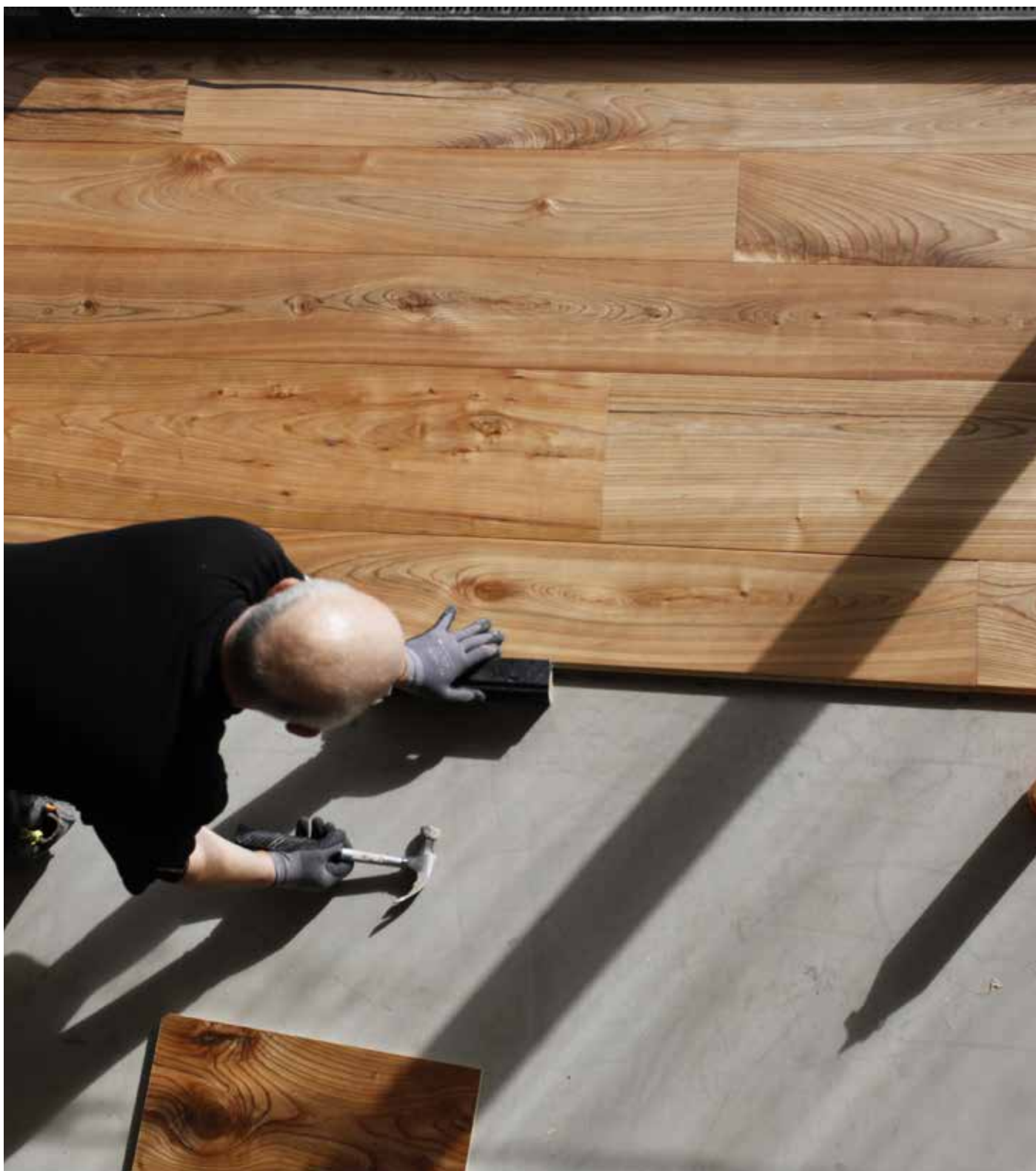

Lägganvisning / RappLoc & Limfog

50 ÅR
Made in Mörkaskog sedan 1967

Sveriges bredaste plankgolv

Viktig information innan du börjar lägga våra golv!

- Låt golven ligga 48 timmar ouppackade i 18–21° C. Packa upp paketen efter hand som läggning sker.
- Använd aldrig tejp direkt på golvets yta.
- Den relativa luftfuktigheten (RF) ska före, under och efter läggning – dvs. alltid – vara mellan 30 och 60 %. Permanenta skador i brädorna kan uppkomma om den relativa luftfuktigheten understiger 30 %.
- Lägg ej större ytor än 8 meter på bredden och 12 meter på längden utan rörelsefog. Vid nedlimning, nedskrivning eller läggning med limfritt golv, (RappLoc), kan man lägga 12 m breda och 20 m långa partier utan rörelsefog.
- Lämna alltid en rörelsefog på 1,5 mm per breddmeter mot alla fasta föremål, gärna 8–12 mm. Använd distanskilar vid läggningen.
- Avsyna alltid brädan noga före läggning. Lagd bräda är godkänd bräda.
- Använd trälim med klass D3* till våra golv med limfog. På golvvärme ska brädan dubbellimmas, dvs. lim i nedre och övre notens ingång.
- Vid golvvärme ska det alltid läggas en fukt/ångspärr direkt på golvvärmens, en 0,2 mm. polyetenfolie som läggs med 200 mm överlappning och ska tejpas över skarven.
- Golvets yttemperatur får aldrig överstiga 27° C. Gäller även under mattor och möbler. Särskilt viktigt vid golvvärme.
- Oljade golv kräver skötsel och underhåll. Prata med din golvåterförsäljare.
- Använd aldrig tejp direkt på golvets yta.
- Om det färdiga golvet behöver skyddstäckas får täta material ej användas. Trägolvet måste kunna "andas".
- Vid flytande läggning; lägg inte golvet under kök eller andra extremt tunga inredningar. Golvet måste kunna "flyta" (röra sig).

Förvara golvbrädorna torrt i öppnade förpackningar i 18–21°C i minst 48 timmar där installationen skall ske. Öppna förpackningar allt eftersom inläggningen sker. 13 resp. 14 mm brädor läggs som flytande golv på fasta underlag. 22 mm brädor läggs på regler och skruvas. Max regelavstånd är c/c 60 cm. Nedlimning av golvbrädorna mot underlaget kan också göras. Detta bör då utföras av en fackman. Följ noga limfabrikantens anvisningar.

* Exempel på lämpligt lim som finns på marknaden:

- Casco 3337
- Bona Glueclit
- Danalim Ute 340
- Bostic Not & Spontlim D3 2916

Läs detta innan du börjar Lägga golvet:

OBS! Läggningsanvisningen ska alltid läsas igenom noggrant innan läggning. Är det något oklart talar du med din golvleverantör/återförsäljare.

Temperaturen i golvmaterialen och i rummet ska vara 18–21°C. Luftens relativa fuktighet (RF) ska ligga mellan 30 och 60 %, såväl före och under som efter läggning. Permanenta skador kan uppkomma i brädorna om den relativa luftfuktigheten understiger 30 %. Kontrollera hur många rader med brädor det går åt i bredd på golvet. Troligen går det inte jämt upp, varför den sista brädraden måste sågas smalare. Den bör dock inte bli smalare än 5 cm. Om den blir det, rekommenderas att den första och sista brädraden långsågas lika, för att få ett bra utseende på läggningen. I långsmala rum ska brädorna alltid ligga i rummets längdriktning och gärna så att man får infallande ljus längs brädorna. Vid läggning på befintliga trägolv läggs brädorna tvärs om dessa är skålade. Vill man ha brädorna längs med det befintliga, som oftast ligger rätt i rummet, får skålligheterna avjämnas med t.ex. slipning. Kontrollera även att dörrar går fria över det nya golvet. Problem här kan avhjälpas genom att hyvla dörrrens undersida eller med brickor mellan gångjärnen. Vid hårt trafikerade golvytor rekommenderas dubbel anlimning, dvs. lim placeras längs båda sidorna av notspåret. Rörelsefog med lämplig list ska utföras om golvet överstiger 12 m eller om bredden är över 8 m (limmade flytande golv). Vid nedlimning, nedskruvning eller läggning med limfritt golv, (RappLoc), kan man lägga 12 m breda och 20 m långa partier utan rörelsefog.

Trægolv sväller och krymper med luftfuktigheten. För större golvytor kan man räkna med 1,5 mm rörelse per breddmeter, mätt vinkelrätt mot brädornas längdriktning (t.ex. vid 8 m bredd behövs 12 mm expansionsfog mellan golv och väggar runt om). Samma rörelseutrymme krävs

vid t.ex. trösklar, rör, pelare, spisar och anslutningar mot andra golv.

Anmärkning mot eventuella felaktigheter på lamellbrädorna ska göras före inläggning. Uppenbara fel som kan eller borde ha konstaterats innan läggning, måste reklameras innan inläggning så att utbyte av felaktig bräda kan göras.

Kontakta din golvleverantör/återförsäljare för utbyte av eventuell defekt bräda. Rappgo ansvarar inte för direkta förluster, av vad de än må vara, som kan uppstå vid inläggning, där fel har kunnat konstateras i förväg eller vid inläggningstillfället. (Eventuellt skadad eller felaktig bräda läggs undan. Kanske den blir över eller kan användas vid anslutning).

Undergolv

Undergolv ska vara rena, torra, plana och fasta. Dessa kan bestå av t.ex. betong, befintligt trägolv, spånplattor, golvregelskiva, befintlig nålfiltsmatta, plastmatta eller linoleummatta. Mjuka heltäckningsmattor måste som regel tas bort. På cellplast (volymvikt minst 30 kg/m³) ska minimum 13 mm golvbrädor användas. Brädorna läggs flytande med ett lager foam eller grålumpapp under. Kontrollera undergolvet planhet. Kraven beträffande planhet i HUS AMA 08 tabell TOLERANSER/3B ska uppfyllas, dvs ± 2 mm vid 2 m mätlängd samt ± 1,2 mm vid 0,25 m mätlängd. Förhöjningar resp. fördjupningar som överstiger dessa mått ska jämnas ut för ett gott slutresultat. Betonggolv spacklas med avjämningsmassa. Trægolv hyvlas, slipas eller spacklas. På ojämna mattor kan svackor fyllas ut jämnt med ett eller flera lager av grålumpapper.

På betonggolvet som ligger direkt på mark, på lättbetongbjälklag, på golvet över varm eller fuktig lokal t.ex. pannrum, tvättstuga eller liknande, på bjälklag över ventilerad kryprumsgrund och varma golvet ska alltid fuktskydd med 0,2 mm tjock, åldersbeständig polyetenfolie användas.

Folien läggs med minimum 200 mm överlapp (som tejpas) på väl rengjorda undergolvet. Vik upp folien längs väggen och skär bort kanten när golvet är lagt. Nålfiltsmatta, grålumppapp eller liknande får ej stängas in under plastfolien p.g.a. mögelrisk.

Golvvärme och trägolvet:

Tänk på följande när du väljer golvvärme ihop med trägolvet:

- Rummet ska ha en relativ fuktighet mellan 30 och 60 % under årets alla årstider.
- Golvytttemperaturen får ej överstiga 27°C. Detta gäller även under mattor m.m.
- När golvet har limfog så ska man dubbellimma golvet, dvs. man lägger lim i notens övre och nedre ingång och låter sedan fjädern dra in limmet i notspåret.
- Underlaget måste vara plant. Max ± 2 mm höjdskillnad på 2 meters mätlängd.
- Lägg alltid en fuktspärr mellan golvvärme och trägolvet som förebygger kondens på golvetts undersida.

Ett rätt utfört, fungerande golvvärmesystem utgör en behaglig värmekälla som inte syns och ger en jämn temperaturfördelning i rummet. Vattenburet, kontrollerat värmesystem kan rekommenderas. Självbegränsande elburna system fungerar även de med trägolvet.

Svårigheten med att reglera elektrisk golvvärme förenat med de stora skillnaderna i yttemperatur (som detta för med sig) (mycket snabb uppvärmning respektive

Tag bort dessa material i de fall plastfolie krävs enligt beskrivningen.

Stegljudsdämpning

På plastfolien läggs foamplast, korksmulepapp eller likvärdigt. På brädgolvet eller spånskiva lägger du grålumppapp, foamplast eller likvärdigt. Detta mellanmaterial läggs utan överlappning av skarvarna. OBS! Stegljudsdämpande material läggs alltid över fukt- eller ångspärr – inte under.

avstängning av systemet) kan leda till sprickbildningar, fanersläpp och liknande i träet.

Se till att golvvärmelieferantören garanterar systemets lämplighet för trägolvet. Klarlägg även om det finns begränsningar i systemet som kan ge för höga temperaturer i golvytan – och var ansvaret ligger om detta medför skador på trägolvet. Det är naturligt för trä att krympa och svälla vid varierande temperaturer och luftfuktighet. Golvet med golvvärme är mer känsligt för fukt än ett golvet utan golvvärme eftersom fuktkvotsskillnaden mellan golvetts torraste och fuktigaste tillstånd blir större.

Golvbrädor av BOK och LÖNN krymper och sväller mer än andra träslag. Det kan innebära att springor, kupningar, fanersläpp och sprickor uppstår. OBS! Detta är ej att hänföra till fabriktionsfel och godtages ej som reklamation. Således rekommenderas ej bok och lönn vid golvvärmesystem.

Kontrollera brädorna före läggning, mät fuktkvoten som ska vara $8\% \pm 2\%$. Det färdiga golvet ytemperatur får inte vid något tillfälle överstiga 27 grader C. Gäller även under inredning, möbler, mattor och liknande. Detta innebär ca 23°C på de fria golvytorna och ca 21°C i rumstemperatur vid normalt uppvärmningsbehov. Anordningar för att med stor noggrannhet styra och begränsa ytemperaturen ska finnas.

Följ golvvärmsystemleverantörens kontrollprogram för inläggning och drift & underhåll. Liksom vid läggning utan golvvärme ska relativa fuktigheten (RF) ligga mellan 30 och 60 % såväl före och under som efter läggningen.

VIKTIGT!

Se till att trägolvet ligger tätt mot underlaget utan luftspalt som kan orsaka kraftig uttorkning av trämaterial.

Rörelsefog ska finnas på samtliga sidor och i dörröppningar mellan rum, vid trösklar, rör, pelare, trappor etc. Vid flytande läggning av trägolv ska alltid läggas en 0,2 mm åldersbeständig polyeten- folie som ångspärr. Denna bör ligga så nära trägolvet som möjligt. För stegljudsdämpning används grålumppapp som läggs direkt under trägolvet såvida inte särskilda ljuddämpningskrav gäller.

Vi rekommenderar dubbel anlimning, dvs. lim placeras längs båda sidor av notspåret. Detta gäller vid stora golv, vinkelrum och vid hårt trafikerade ytor. Använd lim som tål minst 40 grader C. Rengör väl det värmefördelande skiktet för att undvika mögel.

Från golvvärmeinstallatörens sida ska ett uppvärmningsprotokoll och lämpliga mätställen upprättas för mätning av golvet fuktighet (minst tre mätställen per 200 m² boyta).

Uppvärmning innan och efter läggning

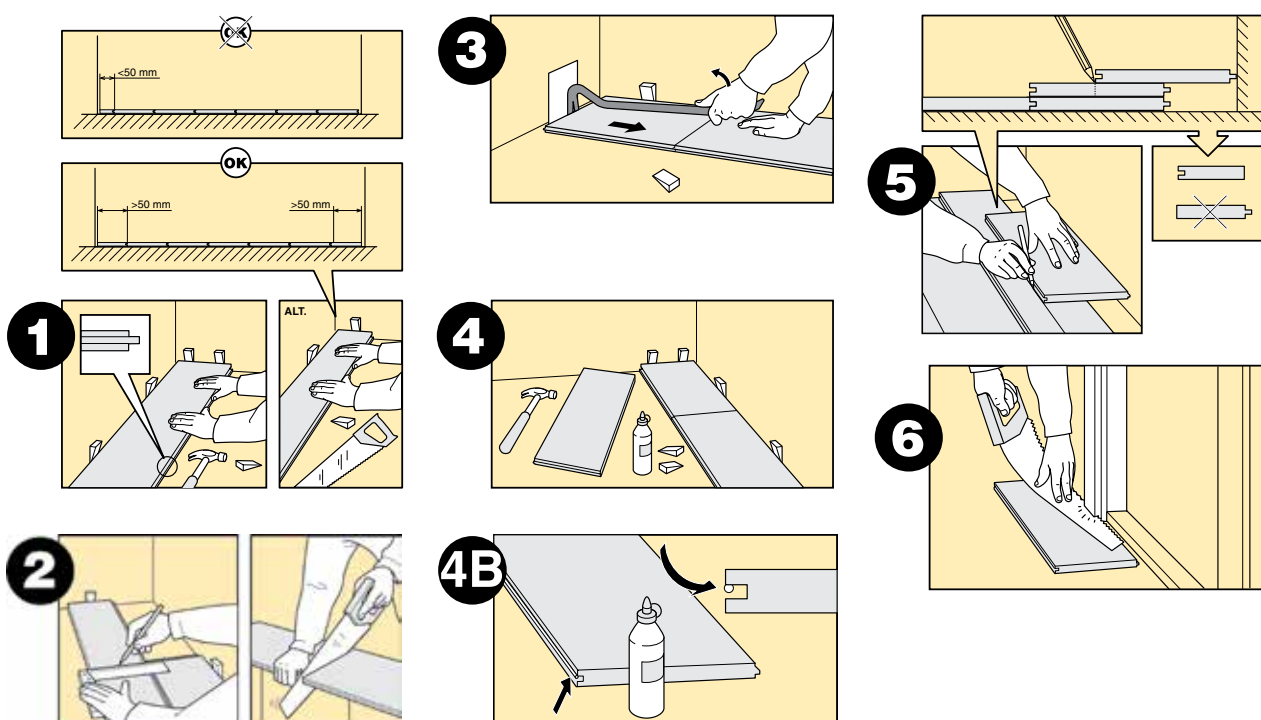
Vid inläggning bör arbetstemperaturen vara $20^{\circ} \pm 2^{\circ}\text{C}$. Detta gäller både undergolv och rumsluft. Betonggolv får ha max 95 % relativ luftfuktighet vid 20°C.

Värmsystemet ska utformas så att det ger jämn värme över hela golvet ända ut till väggarna oavsett vilken nivå värmen står på. I samband med nya betonggolv med ingjutna värmeslingor är det viktigt att värmen kopplas på till 2/3-dels effekt minst 4 veckor före läggning och stängs av därefter i minst 48 timmar före läggning av golv- brädorna. Följ även golvvärmeleverantörens anvisningar. Sätt inte på golvvärmen förrän tidigast

2 dagar efter läggning och höj ytemperaturen stegvis under de närmaste 3 dagarna till högst 27°C (23°C för friytor). För värmegolv som läggs på platta mot mark eller över källare rekommenderas att svag värme får stå på även under sommaren.

Följ även värmsystemleverantörens anvisningar för såväl temperatursänkningar inför sommarperioden som uppvärmning av befintligt golv inför höst – och vinterperioden.

Läggningsinstruktion Limfog

1. Lagg första brädraden 8–10 mm (vid normalrum) från väggen med notsidan (spåret) mot väggen. Sätt distansklotsar mellan vägg och bräda. Är väggen krokig, ritas väggkonturen på första brädraden. Såga sedan brädorna så de följer väggens ojämnheter.

2. När du ska avsluta en rad så vänder du brädan så att fjäder ligger mot fjäder och mät av för att sedan kapa denna. Vänd den sågade sidan mot väggen, limma skarvänden ...

3. ...och pressa försiktigt ihop skarven med kofot. Sätt en kil vid kort-ändan.

4A/B. Börja nästa rad med den kapade brädan. Varje brädrad skall innehålla minst en ändskarv. Ändskarvarna bör inte vara närmare varandra än 50 cm. Sätt distansklots på kortsidan. Rad efter rad gör du på samma sätt. Limma i notens övre ingång (4 B), pressa och slå ihop brädorna med en hammare. Vid golvvärme limmas i notens övre och nedre ingång (dubbel anlimning). Slå aldrig direkt mot not eller fjäder.

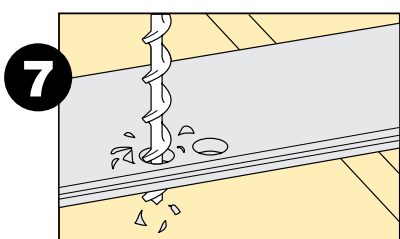
Använd slagklots. Hellimma tvärfogar och längdfogar. Använd trälim t.ex. Cascol D3 (3337) eller likvärdigt.

OBS! De två första brädorna skall ligga absolut rakt. Detta kontrollerar du med ett rätsnöre.

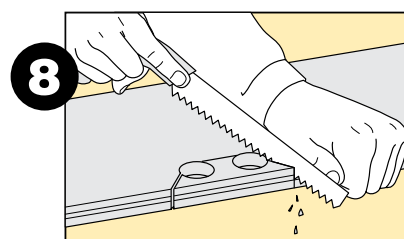
5. Sista brädraden måste oftast sågas på längden. Lagg denna rakt över näst sista brädraden. Tag en kort överbliven bit av en annan bräda, vänd fjädern mot väggen och rita av väggens kontur på brädraden. Därefter sågas brädan efter märkningen. Bänd in den avsågade brädan med hjälp av en kofot. Skydda väggen med en brädbit. OBS! Tvingas du såga av en större del av sista raden mot väggen blir det vackrare om du klyver brädorna i både första och sista raden lika mycket. Kontrollera alltså alltid bredden på rummet innan du börjar lägga.

6. Dörrfoder: Lagg en lös brädbit mot fodret och såga som bilden visar. Golvet skjuts sedan under fodret.

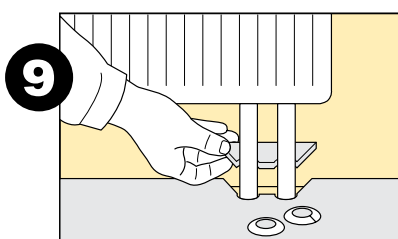
Läggningsinstruktion Limfog forts

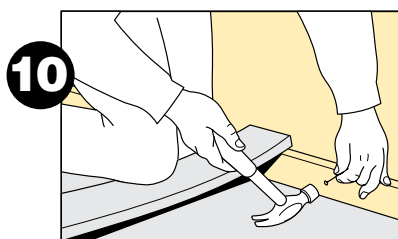
7. Värmeledningsrör: Borra upp ett hål som har en diameter som är 10 mm större än rörets diameter.

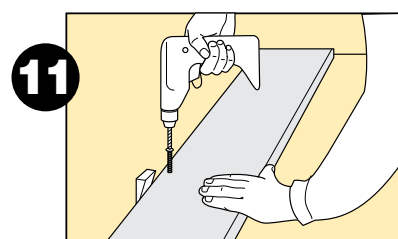
8. Utmed långsida: Såga ut bakstycket med en sticksåg. Vinkla sågen ca 45 grader. Såga även med 45 graders lutning mellan hålen. Kontrollera passformen hos bakstycket.

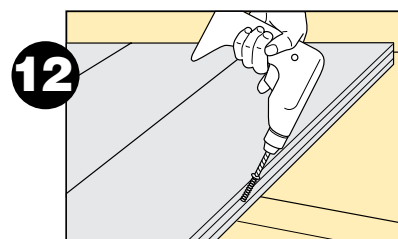
9. När brädan är på plats limmar du fast den utsågade biten. Pressa den på plats med en kil och täck hålen runt röret med rörmanschetter. Utmed kortsida: Samma förfaringssätt men kapa här brädan tvärs över hålen med 45 graders lutning på sågen. Pelare eller liknande: Gör urtag genom att såga på tvären och hugga ut biten med stämjärn på längden.

10. Golvsockel: Pressa ned sockeln med en brädbit medan du fäster den i väggen. Sockeln får ej pressas mot golvet så att låsning sker.
Dörröppningar: I dörröppningar skall golvet försees med expansionsfog med hänsyn till olika rörelser i golvet. Fogen kan täckas med övergångslist. Efter läggning tas kilarna bort och sockelbiten monteras. Vid ytterligare arbeten i rummet skall golvet täckas med masonit, papp eller liknande för att undvika skador. Det måste vara ett material som "andas".

11. Så lägger du 22 mm brädor på reglar: Lägg brädorna vinkelrätt mot reglarna. Långsåga vid behov första brädraden så att den följer väggen och börja varje ny rad med den del du sågat bort från sista brädan i föregående rad. Första brädraden fäster du med två spikar eller skruvar i varje regel. Den ena toppspikar/skruvar du strax innanför notspåret. Knip av spikskallen och driv ner spiken med dorn. Spackla igen spikhålet. Den andra spiken/skruven...

12. ... slås/skruvas som alla de övriga spikarna / skruvarna snett inåwt, nedåt i fjädern. Första och sista brädraden utmed väggen toppspikar/skruvar du. Lämplig huvudspik är varmförzinkad räfflad 60/2,3 mm trådspik. Limma ej långsidor och limma ej fast brädorna i reglarna. Limma däremot alla kortsidor. Skarvarna behöver ej hamna på reglarna. Observera att två intilliggande brädor aldrig får skarvas mellan samma reglar. Regelvstånd max cc60.

13. Om golvet läggs på betonggolvet så hellimpas golvet med fördel ned mot underlaget. Se då till att använda ett bra lim med fuktspärr i.

Läggningsinstruktion RappLoc

Tänk på att underlaget måste vara plant. det får maximalt vara ± 2 mm höjdskillnad på 2 meters mät- längd samt 1,2 mm vid 0,25 m mätlängd (hus ama 98). Förhöjningar eller fördjupningar som överstiger dessa värden måste jämnas ut för att uppnå ett gott slutresultat. tryck lätt med ngrarna in den röda fjädern på brädans kortända innan läggning, (kan hamna snett under transporten).

1. Lagg första brädraden ca 8-10 mm från väggen (vid normal rumsstorlek) med fjädersidan (spåret) mot väggen. Sätt distansklotsar mellan vägg och bräda. Är väggen krokig, ritas väggkonturen på första brädraden (bild 6). Såga sedan brädorna så att de följer väggens ojämnheter.

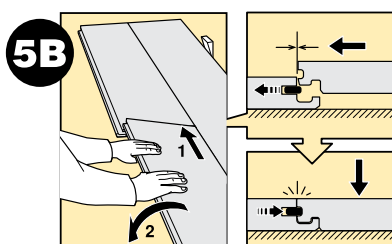
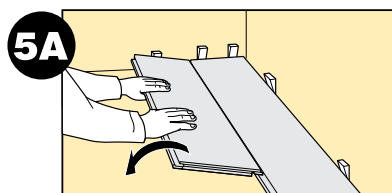
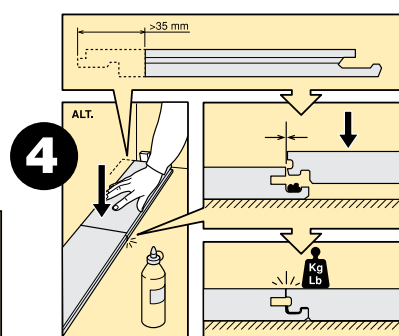
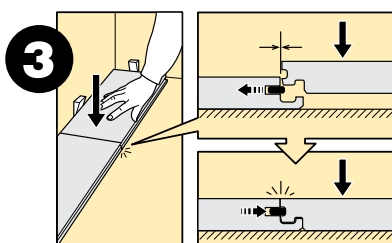
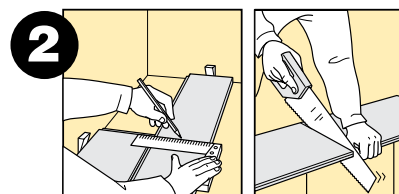
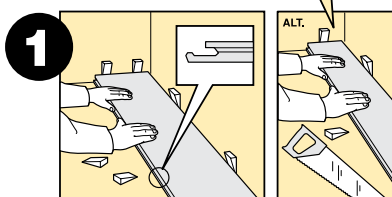
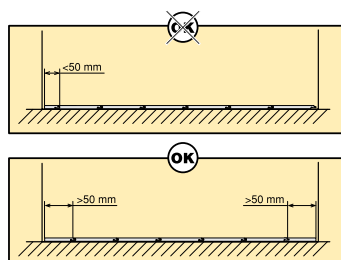
Tänk på att, det tekniskt och rent estetiskt, ser bättre ut om sista brädan är bredare än 50 mm. Mät därför upp rummets bredd för att försäkra att sista brädan blir bredare än 50 mm. Skulle så inte vara fallet så klyver man även startbrädan.

2. Vid varje rads avslutning vänder man brädan som på bilden så att notsidan med låslist ligger mot väggen och mät av.

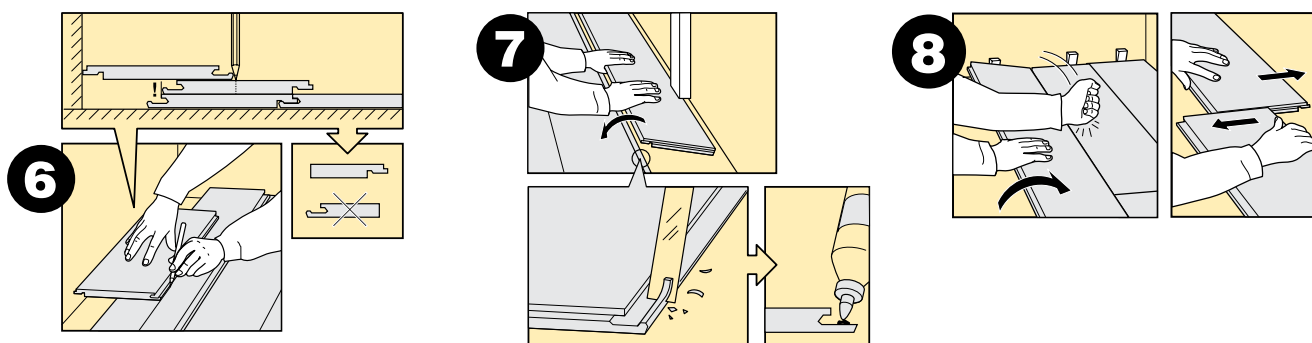
3. Den kapade brädan vändes sedan och läggs på plats med den avsågade kortsidan som avslutning.

4. Om man är tvungen att klyva mer än 35 mm på startraden eller på sista brädraden, kan man inte använda RappLoc fjädern i kortsidan. Då får man istället limma dessa som på bilden. Använd gärna en tyngd under tiden som limmet härdar

5 A/B. Börja nästa rad med den kapade brädan. Lagg långsidan i läge samt skjut kortsidorna tätt tillsammans innan nedvinkling sker. Håll kortsidorna tätt ihop under hela nedvinkligngsfasen. Ändskarvarna bör inte vara närmare varandra än 500 mm. Sätt distansklots på kortsidan. Rad efter rad gör du på samma sätt. Viktigt är att de två första brädraderna ligger absolut rakt. Detta kontrollerar du med ett snöre.

Läggingsinstruktion RappLoc forts

6. Sista brädraden (även första vid behov) måste oftast klyvas på längden. Lagg den över näst sista brädan, se bilden, och rita av väggens kontur på brädraden. Därefter klyvs brädan efter märkningen. Tänk på att det måste nnas distans till vägg. (1,5 mm per breddmeter golv).

Måste du klyva av mer än 35 mm kan man inte heller här använda den lös fjäder som sitter i kortsidan. Kortsidorna får då limmas istället.

7. Om du inte kommer åt att vinkla in brädan under t ex dörrfoder eller radiatorer så gör du som på bilden. Hyvla, med hjälp av en kniv eller stämjärn, bort låstappen på låslisten. Gör detta på både kortsidan och långsidan och limma på låslisten. Vinkla brädan som på bilden och dra den bakåt på plats.

8. För att ta isär brädorna så gör du som på bilden. Börja från vänster, sitt på undergolvet (om möjligt), lyft brädraden och slå försiktigt vid sidan om långskarven så att brädorna lossnar. Därefter delar man brädorna genom att hålla dem helt parallellt och sedan skjuta isär dem i kortsidorna. Håller man inte brädorna parallellt kan de skadas i kortsidan och vara svåra att få isär.

Rappgo AB Mörkaskog, / 360 42 Braås, Sweden
Tel: 0474-553 00 / E-post: info@rappgo.se / rappgo.se

SHOWROOM - STOCKHOLM / GÖTEBORG / MALMÖ / MÖRKASKOG / OSLO / SHANGHAI